

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
reti ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini

„Naša Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in
petek. Uredništvo in upravništvo je v Mar-
iboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se
more govoriti vsaki dan samo od 11. do
12. ure. Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon interurban št. 113.

63. številka.

MARIBOR, dne 24. julija 1925.

Letnik I.

Izjave R. R. vlade.

Razne »posebne strani« in razni zagovorniki RR. strankarskega sporazuma so takoj za začetek napovedovali velike stvari od RR. vlade. Stjepan Radić, ki govori v prisposobi, je v nedeljo tudi vnešeno pripovedoval, kaj bo sedaj, ko »ne poje več solo, ampak v zboru z radikali.« — Ves svet bo prihitel, da vidi in sliši to čudo!

Skupščini je podala RR. vlada svojo deklaracijo ali izjavo, a »o čudovitem zboru« ni ne duha ne sluha. Deklaracija se namreč glasi:

Kraljevska vlada smatra za svojo dolžnost, da se predstavi narodni skupščini in da jo seznani s programom svojega dela. Sestava te vlade je rezultat sporazuma med dvema največjima parlamentarnima skupinama med Narodno radikalno stranko in Hrvatsko seljaško stranko. Pri sklepanju tega sporazuma je bilo ugotovljeno, da se obe stranki nahajata na popolnoma enotnem stališču glede osnove naše države, kraljevine SHS, kar dokazuje tudi izjava vodstva HSS v Narodni skupščini dne 27. marca t. l. in nadaljno zadržanje te stranke.

Tako obrazovana vlada je složna v vseh pogledih, posebno pa glede ureditve naše države. Istotako je vlada složna tudi v tem, da se založijo vsi napor, da se čim racionalneje organizira in pametno izkoristi neizčrpna moč našega naroda in da se mu na ta način zagotovi tako lepa bodočnost, kakršno po svojih vrlinah in miroljubnih namerah nesporno zasluži.

V tem pravcu se bo vlada trudila za integralno pro-
vajanje ustave v državi ter za izvajanje sedanjih in no-
vih zakonov na osnovi, ki je predvidena v ustavi, uva-
žujoč popolno enakopravnost Srbov, Hrvatov in Sloven-
cev na vseh področjih narodnega in državnega živ-
ljenja. In da se zagotovi obramba naše države, smatra
vlada, da nam ne sme biti žal nobene žrtve za prave po-
trebe naše vojne sile, dokler vojaška moč na svetu tvori
edino jamstvo za zunanjo varnost države.

Izvrševanje ustave se mora izvesti na celokupnem
teritoriju kraljevine SHS brez slehernih izjem, in sicer
tako, kakor ustava sama odreja za celo enotno nedelje-
no kraljevino. Poleg tega si vlada zastavlja tudi nalo-
go, da uvede razumno varčevanje v državi, da deluje
na izenačenje zakonov, da se briga za zaščito državljan-
skih in političnih pravic vseh državljanov v državi ter
za človečansko in pravično postopanje od strani vseh
predstavnikov oblasti. Vlada bo ukrenila vse potrebno
za izvrševanje kontrole nad poslovanjem državnih
uslužbenecv.

Izmed poslov, ki se imajo opraviti v narodni skup-
ščini, želi vlada, da se že sedaj provedejo zakoni o dva-
najstinah, o tisku, o državnem pravdnistvu, o ustrojstvu
sodišč in o sodnikih, o invalidih in o osnovnih šolah.

Za bodoče poslovanje narodne skupščine pa bo vla-
da pripravila in čimprej predložila narodni skupščini
tudi nastopne zakonske predloge: o občinah, ki je poleg
vsega ostalega potreben radi izenačenja zakonov v ob-
činah, ki so v poedinih pokrajinah različni, — nadalje
izpremembe v uradniškem zakonu, s katerimi se imajo
izvršiti redukcije uradništva, ter povečati plače onim
uradnikom, ki ostanejo v službi, dalje osnutek zakona
o izenačenju davkov, o agrarni reformi, o regulaciji rek
ter izsuševanju močvirantih krajev, o namakanju polj
in o vodnih zadrugah; nadalje predlog zakona o obrtnih
kreditih, ki je že pred narodno skupščino, in naj bi se
po želji vlade istotako rešil. Poleg tega se bo vlada tru-
dila, da podpre napredek ribarstva, pomorstva in bro-
darstva. To je v glavnih obrisih sedanjih delovni pro-
gram vlade. Ko bo završen, stopi vlada z novimi pred-
logi pred narodno skupščino.

Zunanjo politiko države bo vlada vodila popolno-
ma v dosedanjem duhu, naslanjajoče se obenem na vse
zaveznike in prijateljske sile, ki so nam pomagale pri
ustvaritvi naše države. Vlada se bo držala in skušala še
bolj ovrstiti sklenjene pogodbe o zavezništvu in prija-
teljstvu in zveze, zasnovane s temi pogodbami.

Vlada se bo brigala, da tudi do ostalih držav pola-
goma ustvari čimboljše odnose.

Naša želja je, da narod s skupnimi napori ozdravi
od težkih nadlog, ki so po tej strašni vojni izčrpale več
ali manj vse evropske države.

Veliko delo narodnega osvobođenja in zedinjenja je
bilo dovršeno z božjo pomočjo in naših plemenitih in
velikih zaveznikov in z legendarnim junaštvom in s
težkimi žrtvami na krvi in imetju, ki jih je v preteklih
vojnah doprinesel celokupen naš narod.

Velike žrtve in zasluge za delo zedinjenja dajejo
našemu narodu pravico na dolgo dobo življenja, a nik-
dar niso bili izgledi za to boljši kakor sedaj. Kajti po
storjenih deklaracijah v narodni skupščini od strani vod-
stva HSS, diktiranih po dobljenih izkustvih, se lahko
reče, da sta dva dela, a v stvari en narod, ki sta mnogo
stoletij in pod tujim jarmom bila ločena, sedaj ne sa-
mo po samem dejstvu, temveč tudi po svojih čustvih in
prepričanju pod eno streho, katero bosta radi splošnega

blagostanja skupno i hotela i imela varovati in braniti
pred sovražniki.

Razen tega jamči sporazum za sestavo skupne vla-
de dveh tako močnih parlamentarnih skupin popolno-
ma za hitro in uspešno delo v narodni skupščini, kar
bo, tako se nadejamo, v najkrajšem času dale vidne re-
zultate, katerih dobrodejni vplivi se bodo čutili v celo-
kupnem našem narodnem in državnem življenju.

S takimi svojimi pogledi na splošne državne in
narodne potrebe se kraljevska vlada nadeja, da bo našla
zaupanje in podporo v narodni skupščini.

Iz te izjave, kakor je tudi površna, se jasno vidi, da
so se radičevci popolnoma udali radikalom ter da iz-
vzemši nekaj lepih besed o bodočnosti naroda niso
spravili v vladno izjavo in program niti enega svojih
pogledov, niti ene svoje zahteve, niti ene točke svojega
programa — —

Ta izjava je izjava Pašičevega velikosrbskega pro-
grama z napovedanjem in izražanjem tako hipercentra-
lističnega stališča, kakor še doslej ni bilo pri nobeni
vladi.

Pri agitaciji za RR. strankarski sporazum, ko se
mesto pristnih dobrin dajejo slabi surogati, se mnogo
računa s pozabljenostjo ljudi. Izjava RR. vlade ima ne-
kaj lepih besed in aranžerji mislijo, da je svet že po-
zabil na lansko izjavo Davidovičeve vlade, vlade pra-
vega narodnega sporazuma.

Ta vlada je v svoji izjavi notranje vprašanje takole
obravnavala:

»Nova vlada je prevzela upravo države s trdno pri-
pravljenostjo, da usmeri politiko naše države v tem
pravcu, kako bi najprej prišla do definitivne konsoli-
dacije notranjih razmer. Mi se popolnoma zavedamo
vseh ogromnih težkoč, ki obstojajo v veliki državi, ka-
kršna je naša, ki je sestavljena iz pokrajin, ki so jih
delila stoletja in usoda. Toda mi smo uverjeni, da se mo-
rejo vse te težkoče koliko toliko odpraviti in da se more
to zgoditi hitro. Tako se bo naša državna politika usme-
rila v pravcu pojačenja bratskega čuvstva, ki nas spaja
in tako se bodo oni, ki pred kraljem in narodom, pred
zgodovino in bodočnostjo, pred vami gg. narodni po-
slanci, nosijo odgovornost za državne posle, zavedajoč
se svoje dolžnosti, potrudili, da gredo, ne ozirajoč se na

Stjepan Radić v Beogradu.

V sredo zjutraj se je Stjepan Radić z ministrom
Pavlom pripeljal v Beograd. Na kolodvoru so ga prič-
akovali ostali radičevski ministri, nekaj poslancev, no-
vinarji in precej radovednega sveta. Novinarjem je Sti-
pica zaklical: »Pišite: živ, zdrav in vesel! Z lepim vre-
menom je prišel sporazum in dobra žetev. Naša žetev je
začela!« —

S kolodvora se je podal v hotel »Pariz« na zajutr-
k. Tu so ga fotografirali. Potem se je podal v skupščino
ter obiskal najprej svoj, potem pa radikalski poslanski
klub. Pozdravljanja in poljubljanja ni bilo ne konca
ne kraja.

Radić v Beograd — Pašić iz Beograda.

Ko so mu povedali, da je Pašić že odpotoval in da
ne bo nič s sestankom, je odvrnil: »Pa Bog z njim, naj
bo živ, zdrav in srečen in krepek naj se vrne!« — V silni
svoji zgovornosti je še pristavil: »Saj grem lahko za
njim! Kaj ne veste, da imam svoj poseben zrakoplov,
tak zrakoplov, ki lahko vsak preokret napravi, pa se
ne zlomi.« — Radić hvali dan pred večerom, kdo ve;
kaj še bo z njegovim političnim zrakoplovom! —

Izostanek sestanka Pašić—Radić

se različno razlaga. Eni pravijo, da je Pašić zelo bolan,
drugi pa trdijo, da se ni hotel sestati z Radićem.

»Hrvat« na primer piše: »Nocoj (to je torej ponoči)
je Nikola Pašić nemudoma odpotoval v Karlove Vare.
Pašić se je za pot odločil šele proti 9. uri zvečer. Pred
njegovim odhodom je bil pri njem triumvirat, kateremu
je dal navodila. Radikali, ki sedaj ne morejo zapustiti
Radića in ne morejo omalovaževati sporazuma, skušajo

neizmerljive formule, v bistvo vsega problema in ga re-
šujejo z onim širokim pogledom, brez katerega se v se-
danjem času v naši državi ne more storiti ničesar traj-
nega in koristnega. Tako bomo preko vsega mi odgo-
vorni politiki prožeti z globokim uverjenjem, da se mora
naš skupni dom urediti skupno in dogovorno in da mo-
ra temeljiti na neomajeni slogi, pravičnem in srečnem
sporazumu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Mi ne smemo
drug drugemu jemati, temveč drug drugemu smo dolžni
zaupati, in to lojalno, brez rezerve in strankarske misli
z vso bratsko ljubeznijo, ki nas kljub vsemu spaja —«

RR. vlada pod imenom sporazuma napoveduje in-
tegralno izvajanje ustave in ko nima besede za pravični
in srčni sporazum ter za slogo Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev — napoveduje vse žrtve za potrebe vojske.

Kot domače potrebe je označevala Davidovičeva
vlada nadalje: red in poštenje, boj korupciji in terorju,
vedno večjo samoupravo ter izenačenje in reformo dav-
kov, RR. vlada pa korupcije in nasilja ne vidi ter napo-
veduje izvedbo vsega tega, kar so pripravili najizrazi-
tejši protiljudski politiki, kakor: tiskovni zakon Laze
Markovića, Lukiničev sodni zakon, Pribičevićev šolski
zakon in Stojadinovičeva finančno politiko z vedno
večjimi davčnimi bremenmi pod različnimi imeni.

Davidovičeva vlada je zahtevala na zunaj: mir,
sporazum, Balkan Balkancem, stike z Rusijo itd., ko je
povdarjala v svoji deklaraciji: »Kot evropska in demo-
kratska država moramo ostati solidarni z velikimi za-
padnimi demokracijami, vendar se vlada nadeja, da bo
našla način, da zenači nasprotna gledišča glede med-
narodnih odnošajev in mednarodnih obveznosti in od-
strani vse, kar je bilo do danes glavna zapreka obnovi
odnošajev z Rusijo.

Kraljevska vlada bo v imenu naše države, ki ji
vedno stoji pred očmi ideal mednarodnega miru, storila
seveda vse, kar je mogoče, da se ta ideja še bolj razvije.«

Vlada Pašića, ki je v svoji mladosti v Rusiji študi-
ral in Radića, ki je še lani iskal zaslonbo v Moskvi, pa
Rusije ne pozna ter misli menda samo na vojne spore,
ko govori o vseh žrtvah za vojsko ter napoveduje po-
polno naslonitev na najboljšega zaveznika.

RR. vladni sporazum pač nima smisla za narodni
sporazum ne doma in ne v svetu.

zadovoljiti svoje mase, ki so šle pri volitvah v boj z
geslom »proti Radiću!«. Nikola Pašić je odpotoval v
spremstvu svoje soproge Georgine, kabinetnega šefa g.
Hristića, osebnega tajnika Sokolovića in zdravnika dr.
Antića.

Pašičev odhod v inozemstvo ima političen značaj.
Brzjavljeno je bilo iz Zagreba, da prihaja Stjepan Ra-
dić, ki je zlasti odločen, da stopi prvokrat v svojem živ-
ljenju v razgovore z Nikolo Pašičem. Pašić je bil si-
gurno o tem obveščen. Sklenil je, da se izogne tega se-
stanka v trenutku, ko situacija še ni jasna, ko v radi-
kalnem klubu vlada veliko vrenje. Vsak dan bolj na-
rašča nezadovoljnost radikalnih mas proti sporazumu.
Bosanski radikali so posebno nezadovoljni. Baje se pri-
družijo Svetozarju Pribičeviću.

Glede sporazuma je Nikola Pašić zelo rezerviran.
Ni se eksponiral za sporazum. Niti ni odgovoril na brzo-
javni pozdrav Stjepana Radića. On tudi ni sporazuma
podpisal! Niti ni radikalnemu klubu izrecno naročil,
naj se sporazum sprejme. Če nastanejo komplikacije, je
Pribičević tu in Pašić je vedno pripravljen, da obnovi
koalicijo z njim.

Radićev pripovedovanje novinarjem.

Radić je z velikim veseljem novinarjem izpolnil
željo, naj jim kaj pove. S kinematografsko naglico je
slikal dobre in najboljše izglede »sporazuma« in kar si-
pal je najrazličnejše prislovice in prislovice. Ko so ga
vprašali, kaj misli o zadnjem nastopu Pribičevića, je
rekel: »Njegovega govora nisem bral in ga tudi ne bom
bral. Pribičevića znam na pamet in vem, kaj lahko
reče.«

Politične vesti.

Sedanja politika HSS in njeni predhodniki. Se-
danjo politiko HSS so deloma propagirali že razni pred-
hodniki. Tu je bil najprej poslanec advokat dr. Häus-
ler, potem poslanca Mlinarić in Kordić, nadalje sousta-
novnik Radičeve stranke Lovreković, stari poslanec Jal-
žabetić, poslanec Špijonak, ki je bil vsled agitacije za
stranko tolikokrat zaprt, — in končno še dr. Drinković
in dr. Šurmin, ki so vsi spoznali, da Radičeva politična
pot ne more dobro končati in so na svojo roko začeli
razne poskuse. Lovreković in par drugih so samostoj-
no nastopili pri volitvah, Šurmin in Drinković pa sta

vstopila celo v PP. vlado meneč, da bodeta spodbila
Pribičevićev vpliv, pripravila radikale do pomirljive po-
litike napram Hrvatom, sebi pa ohranila vsaj svoje vo-
lilne okraje za ceno vsega tega, kar bosta izposlovala na
vladnem mestu za prebivalstvo, ali vsaj za nekatere slo-
je. Poskus se je pa temeljito ponesrečil; hrvatska vlad-
na člana nista izpodrinila Pribičevića, nista pregovorila
radikalov in nista ničesar dosegla. Pri volitvah sta te-
meljito propadla, a mesto, da bi glasniki hrvatskega
javnega mnjenja priznali, da sta se na lastno odgovor-
nost žrtvovala za gotov poskus, so planili po obeh kakor
po vseh identitih Radičeve stranke in njegove enotne
hrvatske fronte z najtežjo batino. Radičevi glasniki so
jih najhujše opsovali kot izdajalce in rablje svetinj
hrvatskega srca in naroda. Danes so pa Radić in nje-

govori proglasili za največjo politično modrost vse to in še veliko, veliko več kot je vse to, kar so priznali in izpovedali Lovrekovič, Šurmin in drugi. Ko so ob čitanju RR. vladne deklaracije radičevci klicali: Živijo Pašič, živijo Radič! — so opozicijonalcem z vso upravičenostjo prekinili te živijo-klice: »Zakaj pa ne kličete živijo Lovrekoviču?«

Uspehi. Ob izjavi Davidovičeve vlade so poleg »Hrvata« tudi drugi hrvatski listi, zlasti pa »Obzor« in »Jutarnji list« naglašali, da je po dolgih letih prva vlada, ki pripozna hrvatsko vprašanje ter kaže iskreno in pošteno voljo za rešitev tega vprašanja in za najpovoljnijo ureditev notranjih razmer sploh. Radičevci glasilo, tedaj še »Slobodni dom«, je pa kmalu začelo pripovedovati, da so vsa pota Davidovičeve vlade preozka in vsi njeni načrti proti nasilju in korupciji ravno tako, kakor tudi za ureditev in rešitev vprašanj državno-upravnega značaja — nezadostni in da je treba več, veliko več, da bodo odstranjeni »batinaši« in da bo hrvatski narod vsaj približno zadovoljen. Danes pa pravi Radič, da je zadovoljen, ker se je v svoji politiki iznebil »državnopravnega balasta« in ko je radikalom za vladno deklaracijo vrnil ali posodil samo par fraz, si upa pripovedovati, da se bo vse razvijalo na etični podlagi, na podlagi pravice in poštenja. Znani prvaki batinašev med radikali ga prav nič ne motijo in ko bo iz Zagreba premeščeno nekaj policijskih uradnikov, ki so imeli z njim posla, mu bo to nekaj uspeh ter se ne bo niti malo brigal za to, da bodo po Bosni, Vojvodini in drugod, kjer si radikali od radičevcev ne bodo dali prav nič svetovati, ostali vsi radikalni batinaši, ki imajo na vesti vse polno nasilja nad nedolžnimi hrvatskimi kmeti.

Naročita stran. »Naročita« (posebna) stran zagrebskega »Jutarnjega lista«, ki je toliko priporočala sporazum radičevcev z radikali, se je ob sestavi RR. vlade prav vljudno zahvalila listu za gostoljubje in list ji je nato posvetil poseben članek. V tem članku se povdarja, koliko ljudje že cele mesece povprašujejo, kdo je pravzaprav ta naročita stran, ki priporoča tako pametno in uspešno politiko. List tudi na koncu ne pove, kdo se skriva za tem imenom, pravi pa, da je dobil že od raznih strani pozive, naj se naročita stran enkrat ali dvakrat proseta po Hlci, pa bo pozdravljena od vseh strani, kakor še nikdo v Zagrebu. Po naši sodbi je tega proslavljanja več kot preveč in čudno se nam zdi, da ljudstvo ni Radiča pozdravljalo, ko je prišel iz zapora, ko se danes vendar že precej domneva, da je ravno on ta naročita stran »Jutarnjega lista«.

Nezadovoljni Radičevi poslanci. Že tedaj, ko je Pavle Radič s svojo brezobzirnostjo vrgel zajedničarje iz HSS kluba, je bilo precej radičevskih poslancev s takim postopanjem skrajno nezadovoljnih in poslanec Mato Jagatič je tudi protestiral proti načinu, kako vodstvo razpravlja za vse poslance važna vprašanja. Nezadovoljni radičevski poslanci so se dali za nekaj časa pregovoriti ali pa so se sami pomirili, da vidijo, kako se bo stvar nadalje razvijala. Sedaj pa, ko je bila prebrana deklaracija RR. vlade, so pa z Jagatičem se trije drugi prešli na stran zajedničarjev. Trdi se, da bo pet HSS poslancev glasovalo proti vladni deklaraciji, in sicer: Urošič, Jagatič, dr. Buč, Kukelj in Trajanovič.

Po svetu.

Grozovitosti rumunskega režima. Po vesteh rumunskih opozicijskih listov in po izjavah, ki jih dajajo politični begunci iz Rumunije, smo že parkrat ugotovili, da je rumunski režim v zločinah dosegel bolgarsko krvavo Cankovo vlado. Tudi v Rumuniji se nedolžne ljudi mori pod pretvezo, da so komunistični zarotniki. Rumunska vlada je bila gotovo tudi eden najboljših odjemalcev sleparja in ponarejevalca komunističnih dokumentov bivšega carsko ruskega oficirja, ki se je v svojem zločinskem poslu razkrinkal v Berlinu. Gotovo so se našli nasledniki, ki nadaljujejo ponarejevanje raznih listin raznim oblastnikom za pretvezo in podlago justičnih in drugih umorov. Rumunski oblastniki najstrašnejše divjajo v Besarabiji. Pred njimi niso več varni niti oni domačini, ki so najpokornejši rumunski oblasti in ki še do zadnjega hipa upajo, da bo oblast spreviedela, da rabi v zasedenem ozemlju tudi ljudi in da ne gre, iztrebiti vse po vrsti. Rumunski oblastniki — posamezni žandarski in policijski komandanti — pa uničujejo tudi te nade in spravljajo s poti vsakega človeka, ki ima kolikor toliko vpliva na druge meneč, da se da vladati v duhu rumunske »sigurance« samo nad ljudmi brez samozvesti in brez vsake moralne opore. Med žrtvami razdivjanih oblastnikov v Besarabiji je vsled tega največ intelektualcev, zlasti učiteljev, duhovnikov in dijakov poleg naobraženejših kmetov in delavcev. Politični begunci iz Besarabije v društvu z drugimi političnimi begunci iz Rumunije ter človekoljubi celega sveta imajo po raznih mestih svoje krožke pod imenom: »Priatelji Besarabije«. To združenje je že ponovno apeliralo na kulturni svet ter ga pozivalo proti zločinstvu, ki je na dnevnem redu v nesrečni domovini. Eden od teh proglasov se glasi: »Gospod Jonel Bratianu, nekronani vladar Rumunije! V jeseni hočete svečano praznovati svojo 60 letnico. Izjavili ste, da se je bo moglo udeležiti vse rumunsko prebivalstvo. Ali ste povabili k mizi tudi duhove 15.000 poklanih Besarabcev? Morda Vam bo dovolj, ako Vas bodo slavili očetje in matere, hčere in sinovi, bratje in sestre teh tako infamno pomorjenih oseb? V triumfu Vas hočejo privedi v Florico. Mlade deklice Vam bodo trosile cvetja na pot in plesale bodo pred Vami narodno kolo. Morda povabite tudi tistih 80 deklet iz Briczeny, ki so jih na povelje enega Vaših generalov vojaki posilili in potem v Dnjestru utopili. — Gospodu Bratianu! Ali ne čutite, kako

težko Dnjester goni svoje valove, ker je polna struga krvi in solza, odkar Vi Besarabijo tudi »duševno« združujete z materjo zemljo? Ali Vas ne trese zona radi prelite krvi, zaradi porušenih domov, zaradi bede in težave, bridkosti in obupa v tej najnesrečnejši Vaših satrapij? Zares, soparna je tam atmosfera! Krvni pot teži vse duhove, suša je prinesla lakoto v deželo, obupno tavajo stotisoči kmetov okoli — pa imate Vi še toliko hladne krvi, da ukazujete, naj pokoljejo še 300 njihovih najboljših bratov! Dovolj Vam bodi! Bodi Vam že dosti prelite krvi! Javno mnenje Evrope čuva nad življenjem teh 300 in pred njegovim sodiščem stojite sedaj Vi!« — Čitatelj dragi! Ali niso to strašne stvari? Navajeni smo bili takih grozodejstev iz Neronovih časov! Eto, tu ga imate — svojega zaveznika, ki mu toliko odličnih mož celega sveta izreka svoje najgloblje zaničevanje! »Nemška liga za človeška prava« je poslala Bratianu brzojavni protest proti krvočnosti v Besarabiji in mu prokovala, da doseže ravno nasprotno tega, kar on meni doseči. Berlinska sekcija rumunske lige je poslala mednarodnemu kongresu lig za človeška prava v Parizu naslednjo brzojavko: »Stotine življenj v Kišinevu je v nevarnosti. Prosimo, da protestirate pri rumunski vladi proti sistemu terorja in klanja.« — Bivši minister C. G. Kosta-Foru je napisal celo knjigo z naslovom: »Zločini sigurance« (rum. policije). Kar mož v tej knjigi popisuje, je nekaj strahovitega. Policija kolje in strelja ljudi po svoji volji; nikdar ni treba sodnije! Mučenje preseda krvočnosti Neronovih časov. Tak je »besarabski sistem«, pravi, ki se pa uporablja že v celi državi, kar pomeni: le v Besarabiji se tako pobija, obeša, strelja, kolje, trpinči! — Ni torej nič čudnega, ako se je generalni tajnik francoske lige za človeška prava s temi besedami poslovil od glavnega urednika lista »Adeverul«: »Videti Rumunijo, pa ostati živ in potem svetu pripovedovati, kaj vse se v tej državi godi.«

Italijansko-madžarska trgovinska konvencija na podlagi nove carinske tarife je podpisana kot začetek prave trgovinske pogodbe. Ta konvencija zagotavlja obema državam prednosti favoriziranih držav in se Italiji dovoljuje posebne carinske olajšave pri uvozu južnega sadja, olja, riža ter nekaterih industrijskih izdelkov, zlasti pa konopeljskih izdelkov, umetne svile, slamniov in avtomobilov. Za žeplo, citronovo kislino, ter pravo svilo je carina popolnoma odpravljena. — Ravnotako so za Madžarsko nekateri industrijski in kmetijski izdelki popolnoma oproščeni carine, dočim se za drugo blago dovoljujejo znatne olajšave.

O tajni zvezi med Rusijo in Japonsko se je začelo mnogo razmišljati, in sicer so najprej ameriški listi prinesli vesti, da obstoja med Rusijo in Japonsko baje tajna pogodba glede skupne politike v Kitaju, katere cilj bi bila popolna izločitev vseh drugih tujih držav. V pogodbi se je zavezala Rusija, da odpokliče komunistične agitatorje iz japonskega ozemlja, Japonska pa jej daje zato proste roke na Kitajskem ter bo Rusiji obenem tudi pošiljala težko topništvo in podmorske čolne. — Japonska se sicer zdaj na zunaj dela, ko da sodeluje v kitajskem vprašanju z velesilami, vendar je dosti povoda za verjetnost take tajne pogodbe.

Iz Slovenije.

Orlovski tabor v Ptuj. Vsak narod, ako hoče veljati za izobražen, mora živeti svoje duševno življenje. Duševno življenje naroda pa ne obstoji samo v tem, da knjige čita, naroča liste, bere novine, ustanavlja knjižnice, temveč da tudi čustvuje, iskreno, vzneseno doživlja ideje in svoje občestveno življenje. Skupni nastopi, vzajemno veselje, ki se razodeva pri takih nastopih, vzbudi najgloblje socialne sile v vsakem posamezniku, ker odpre srce za ljubezen do bližnjega. V ljubezni do bližnjega, najprvo do svojega narodnega sotovariša, do tistega, ki s teboj skupno obdeluje polje, dela v istem obrtniškem obratu, se nahajajo glavne životvorne sile naroda. Da to životvorno ljubezen gojimo, moramo skupno praznovati, skupno doživljati veselje skupnega dela, skupnih idealov in ciljev. Zato 2. avgusta vsi v Ptuj. Tam bo velik orlovski praznik, praznik veselja in orlovskega dela, praznik medsebojne požrtvovalnosti in zavesti skupnosti, za katero se navdušuje naša nova mladina.

Na mladinskem zborovanju ob priliki orlovskega tabora govori dr. Fran Sušnik in dr. Basaj. Pridigo je prevzel g. prof. Vreže.

Na slavnostnem obhodu v Ptuj so posebno dobrodošle narodne noše. Preleki, zganite se, pokažite, kaj znate in kaj imate. Ptujski okoličani se naj potrudijo, da bodo v lepem številu nastopili kot konjeniki pri obhodu.

Duhovniške vesti in spremembe. Friderik Strnad (deficijent) pride za kaplana k Sv. Marku niže Ptuja, Franc Klasinc (novomašnik) je nastavljen k Sv. Petru pod Sv. gorami, Mihael Čarf (novomašnik) k Sv. Miklavžu pri Ormožu, Jože Presnik je prestavljen iz št. Vida pri Ptuj in pride za kaplana v št. Janž na Drav. polju, Štefan Horvat (novomašnik) v št. Vid pri Ptuj, Franc Časl (novomašnik), k Sv. Duhu v Loče, Adamič Adolf (novomašnik) k Sv. Martinu na Paki, Jožef Žolnir (novomašnik) na Gor. Polskavo, Franc Urleb je prestavljen od Sv. Martina pri Slov. Gradcu v Novo-cerkev, Alojz Drvodel (novomašnik) k Sv. Juriju ob juž. žel. Josip Meško (novomašnik) za II. kaplana v Šmarje pri Jelšah, Rad. Jošt, dosedaj II. kaplan v Šmarju je prestavljen k Sv. Martinu pri Slov. Gradcu kot II. kaplan, Jože Pretnar pride k Sv. Martinu pri Slov. Gradcu kot I. kaplan, Ivan Orel (novomašnik) k št. Ilju pod Turjakom, Jerič Ivan postane II. kaplan v Ljutomeru,

prvo mesto dobi Miloš Ferk, kot tretji ljutomerski kaplan je nastavljen novomašnik Alojzij Pejtler.

Počitniško zborovanje, ki ga priredi katoliško dijaštvo dne 14. in dne 15. avgusta t. l. v Kamniku, mora postati prava manifestacija katoliške misli ter mladih, svežih sil. Jasno je tedaj, da mora na to delati predvsem dijaštvo samo in to s številno udeležbo, nadalje pa tudi katoliško razumnštvo s tem, da proži roko na pomoč tam, kjer je potrebna. In kakšno velepomembno delo opravlja tu vsak, ki to tudi izvršuje! Podpirati strem-ljenja srednješolcev, to bodi vsakomur v ponos. Saj je ravno med srednješolci največ idealnih delavcev, ki bodo kmalu nastopili mesta sodobnikov in katere čaka bodočnost dela, vztrajnosti, predvsem pa seveda značajnosti. Vsakdo jih naj torej podpre z darom, bodisi še tako majhnim. Darove sprejema iz prijaznosti uredništvo »Naše Straže«.

Ormoško-ptujski počitniški klub dij. Orla ima svoj redni sestanek 29. julija na Svetinjah pri Ormožu. Sestanek je obvezen za vse dijake-Orle, ki pripadajo temu klubu, drugi so iskreno vabljeni, kakor tudi č. gg. novomašniki, gg. bogoslovci ter gg. visokošolci. Zbirališče je ob 9. uri na postaji Ivanjkovci, odnosno pri cerkvi na Svetinjah. Dopoldan so predavanja, opoldne nas gosti č. g. župnik Bratušek, popoldne pa naredimo pešizlet v Jeruzalem in k Vrazovemu domu. Bratje, ki vam je še v spominu lanski sestanek pri Veliki Nedelji, glejte, da ne zamudite letošnjega sestanka pri Svetinjah, kajti ta ne bo nič manj zanimiv, poučen in zabaven. Na svidenje! Bog živi! Vodja kluba.

Opozarjamo že danes vse katoliške dijake, ki se nameravajo udeležiti dijaškega zborovanja v Kamniku, da se pravočasno dogovorijo s tovariši v svrhu skupnega potovanja. Družba treh tovarišev s ferijalno legitimacijo dobi na železnici 75% popusta. Vsak udeleženec zborovanja naj to javi po dopisnici na naslov: »Noš dom«, Gledališka ulica 2. Agitirajte med tovariši! Zasedujte vsa navodila v našem časopisju. Z Bogom za narod!

Utonil v ribniku. Od Sv. Miklavža pri Hočah nam poročajo: V sredo proti večeru se je podal kopat v ribnik tukajšnji gostilničar Ivan Fon. Šel je skraja z družbi z nepim drugim moškim, ki se je pa med potjo nekoliko zamudil. Fon je stopil sam k ribniku, se slekel in se podal v vodo. Ko je dospel k ribniku Fonov spremljevalec, gostilničarja ni bilo nikjer. Po dolgem iskanju so ga našli utopljenega v ribniku. Še kot mrtev se je držal tako krčevito korenin na dnu ribnika, da so ga komaj odtrgali. Ubogo žrtev je gotovo koj ob začetku kopanja popadel krč in je utonil. Ponesrečeni gostilničar je bil star komaj dobrih 30 let.

Jugoslovanska Matica, podružnica Jarenina, priredi v nedeljo, dne 2. avgusta t. l., svečanost v prid šolski mladini in Jugoslovanski Matici. Ob tej priliki napravi Glas-bena Matica iz Maribora v Jarenino izlet. Šolska mladina pa vprizori na odru: »Knežev kamen«, »Matija Gubec«, »Kronanje v Zagrebu« ter »Čebelica in Ciciban«. Znana nam je že res ljubko idilična Jarenina, kjer je tudi za zmerne cene izborna gostilniška postrežba. Dobre pol ure sprejehodnega hoda čez cvetni dol in s košatim zelenjem ovenčan lahni griček od postaje Pesnica. Na Pesnico vozi vlak ob ¼ na eno popoldne iz Maribora, nazaj pa bo šel okoli 9. ure zvečer. Pohitimo pokrepi to menda edino podružnico Jugoslov. Matice na deželi v Slov. goricah!

Dnevne novice.

Vprašanje narodnega poslanca Franjo Žebota na g. ministra G. ministr! Ob ustanovitvi provizijskega fonda za delavce južne železnice se ni sprejelo za člane one, ki so bili stari preko 36 let. V cirkularju iz leta 1909 pa je družba južne železnice na zahtevo osobja pristala, da plača tem delavcem, ako so nesposobni za delo, iz svojih sredstev »miloščino« v višini po statutih fonda, ne da bi ti delavci sploh kaj plačali. Rimski akord določa v § 17, točka 6, da se pri odločanju o miloščinah, penzijah in provizijah sprejmejo ali postoječe norme državne železnice, ali pa bivše južne železnice. Navzlic temu, da imenovani člen rimskega akorda, oziroma podpisani protokol k temu členu določa, da se naj ta točka tolmači v korist osobju, je vendar ministrstvo za socialno politiko ustavilo, oziroma prepovedalo takozvane miloščine, češ, da država v smislu ustave ne sme dati nikakih miloščin, dajatev itd., iz državnih sredstev, ako niso utemeljene v zakonu. Ker pa je rimski akord s podpisanim protokolom s finančnim zakonom 1924-25 postal zakon, ima minister pravico, da tolmači te odločbe na boljše za osobje in prizna, oziroma določi miloščine za bivše južnoželezniške delavce. Z ozirom na navedeno dovoljujem si Vas, g. minister, vprašati: 1. Ali ste pripravljeni po podpisanim protokolu § 17, točka 6, tolmačiti v dobro osobju in nakazati miloščine? 2. V slučaju, da s tem niste zadovoljni, hočete li se za to zavzeti, da se v finančni zakon o dvanajstih letih za avgust-november 1925 vnese poseben člen, ki naj določa, da se onemoglim delavcem bivše južne železnice, dalje bivše avstrijske državne železnice, bosanskih in drugih železnice izplačuje miloščina z draginjsko doklado po normah provizijskih fondov, ki so v teh pokrajinah postojali, oziroma še postoje. Prosim za pismen odgovor. Beograd, 13. julija 1925. Z izrazom spoštovanja: Franjo Žebot s. r., narodni poslanec.

Umrli je v Varaždinu dne 22. t. m. po kratki bolezni veroučitelj na varaždinskih ženskih zavodih g. Valentin Cajnko. Rajni je bil rodom Slovenec, star 58 let in je rad ob počitnicah prihajal v naše slovenske kraje. Bodi mu ohranjen častni spomin!

Požar povzročil 206 tisoč dinarjev škode. Na Iljin dan, 20. t. m. je razsajala proti večeru po hrvatskem Za-

gorju silovita nevihta in največ je trpelo radi neurja takozvano Orosavlje. Koj začetkom nevihte je udarila strela v hlev zadruge Tomič. Plameni iz hleva so se oprijeli še dveh sosednih hlevov in štirih kozolcev. Na mesto nesreče, ki je bila vidna daleč na okrog, so pribrele kar tri požarne bramb. Razven poslopj je uničil požar 4 živinčeta in 20 tele. Radi silne vročine je veliko trpela koroza in sadni nasadi. Škodo cenijo na 206 tisoč dinarjev.

Strela uradila v očeta, a je ubila sina. V slavonskem selu Sv. Jurij se je zgodila te dni tale nesreča: Kmet Rok Dolančič je delal na polju s svojim sinom Markom in svojo snaho. Ko je začelo grmeti in bliskati ter deževali, so se zatekli vsi trije v strahu pred nevihto pod košati hrast. Strela je urezala najprej v hrast, se od tamkaj odbila ter razčesala seljaku Roku kapo, a nato preskočila na sina, ki je obležal na licu mesta mrtev. Snaho je strela onesvestila, a si je kmalu opomogla, isto tako stari Rok, a sina so odnesli mrtvega na dom.

Z nožem zaklal svojo sosedo. V bližini Zagreba v Stupniku sta se po običajni seljaški navadi med seboj sprla sosedja: Nikola Smolčak in Mara Lončič. Ker je Lončičkin prepirljivi ženski jezik se bolje in bolj hitro sukal kakor Smolčakov, je to možakarja tako razljutilo, da se je lotil sosede z nožem in jo zaklal z enim sunkom v prsa na mestu prepira. Mara v grob — Nikola v zapor!

Skrivnostni izgini mladoletnih fantov in deklic v Beogradu. Že nekaj mesecev ima beograjska policija opravka s skrivnostnimi izgini mladoletnih fantov in deklic. Doslej še ni posrečilo roki pravice, da bi bila rešila to uganko. Predvsem se je domnevalo, da je nekeje v Beogradu skrito središče za trgovino z belokožno robo. Pri vsem natančnem priskovanju se ni doslej nič odkrilo, akoravno vodijo razni znaki teh skrivnostnih izginov v Skoplje in Carigrad. Doslej pogrešajo v Beogradu pet fantov in starosti do 13 let in tri deklice, ki so par let starejše.

Čuden ribarski plen. Pred nekoliko dnevi so ribili ribiči iz Mitrovice v Savi. Imeli so srečo in ko so potegnili prvi mreže iz vode, so ulovili veliko število rib. Ko so ponovili lov in začeli vleči mrežo iz valov, so po teži, ki se je gibala in kotalila po mreži, sklepali, da se je ujela riba izvanredne velikosti in teže. Ko so izvlekli mrežo proti čolnu, so zapazili v njen nekak velik kamen. Pri natančnejšem pregledu plena, so spoznali, da imajo v mreži lobanjo ogromne v vodi poginule živali. Mitrovički ribiči so namreč slučajno zajeli v mrežo mamutovo lobanjo.

Redek slučaj konjske smrti. V Bosanski Kostanji se je zgodil 14. t. m. slučaj konjske smrti, ki je res nekaj nenavadnega. Musliman Salih Čurt je vozil z dvema konjema seno. V hudi vročini je kočijaž s senom naloženi voz postavil v senco pred velik čebelnjak. Konje so pustili sušilci sena pred čebelnjakom v senci, ljudje so pa šli na oddih v hišo. Kmalu je bilo slišati v hišo rezgetanje konj. Ko so šli sušilci pogledat k živalim, so zapazili, da so obdane od celega oblaka čebel, ki so ju pikale. Hišna gospodinja edina se je upala do ubogih živali, da bi ju rešila, a so jo razjarjene čebele z obilnimi piki zapodile v beg. V konje se je zakadilo 17 rojev in obe živali sta radi preobilnega strupa poginile.

Zagrebski mesarji so na pritisk mestnega magistrata znižali cen mesu vseh vrst za 1 D pri kilogramu.

Borza: London 275.50—278.50, Zariz 263.75—268, Milan 207.05—210.05, Zürich 1104—1114, Dunaj 7.07—8.09, Praga 169.7—170.3. Dinar notira v Zürichu 9.10.

Je v Mariboru Kat. društvo rokodelskih pomočnikov potrebno?

Pred 70 leti se je ustanovilo tudi v Mariboru kat. društvo rokodelskih pomočnikov in kar pri ustanovitvi shodu se je prijavilo 51 članov. Bilo je to dne 26. decembra 1855. Pravilno torej obhaja mariborsko društvo prve dni meseca septembra slavnost svojega 70 letnega obstoja. Nobeno drugo krščansko društvo se ne more v tem oziru kosati s kat. društvom rokodelskih pomočnikov.

Pa še je danes tako društvo v Mariboru aktualno?

Zadnjič smo dokazali, da so kat. društva rokodelskih pomočnikov danes ravno tako umestna, kakor so bila ob času svojih ustanovitev od Kolpingovega časa naprej, ker so delavske in obrtniške razmere v marsičem slične onim pred 70. leti. Za Maribor še pridejo v poštev sledeča dejstva:

1. Maribor je drugo največje mesto v Sloveniji. Ako pa imamo razen Ljubljane še v Novem mestu, na Vrhniki in v Škofji Loki Kat. društva rokodelskih pomočnikov, je še pač večja potreba za Maribor. Maribor ima mnogo obrtništva, raznatega številne tovarne in delavnice, kjer so vsaj deloma potrebni delavci s strokovno izobrazbo. Vsi nesamosojni strokovno izobraženi pomočniki, tovarniški in drugi delavci pa imajo pristop v našem društvu. Res je sicer, da je komunizem, socializem in verska pokvarjenost mnogo naših ljudi pokvarila. Pa hvala Bogu še je vendar precejšnje število oseb v omenjenih kategorijah, ki se niso takim strujam vdale in se bojujejo proti njim. Posamezni so vedno nevarnosti izpostavljeni, da omagajo; zaslobo imajo samo v skupnosti in to skupnost najdejo ravno v Kat. društvu rokodelskih pomočnikov, ki ima svoj cilj v versko-moravstveni in obče strokovni vzgoji, zraven pa nudi tudi potrebno pošteno razvedrilo.

2. V Mariboru imamo samostojno »Društvo katoliških mojstrov«, bržčas edino v Jugoslaviji, ko ostanejo drugod mojstri, ki so izšli iz našega društva, podporni ali častni člani svojega bivšega društva. Imajo svojo dobroprospevalno hranilnico in prekoristno bolniško blagajno. V močni korporaciji tudi niso brez vpliva. Sicer nam je znano, da se v društvu tudi sprejemajo člani, ki iz tega ali drugega vzroka niso bili prej v Kat. društvu rokodelskih pomočnikov; vendar popolnoma razvidljivo je, da dobijo katoliški mojstri svoj največji in glavni prirastek iz Kat. rokodelskih pomočnikov. Samo v korist katoliških mojstrov je, da pospešujejo Kat. društvo rokodelskih pomočnikov: da svoje ljudi vodijo v pomočniško društvo, predvsem pa, da se zavzamejo za vzgojo vajencev v taki smeri, da isti kot pomočniki iščejo iz lastne volje svoje torišče v Kat. rokodelskem društvu. Pomočnikom samim pa se morajo večkrat predočiti koristi Kat. mojstrskega društva. Zato pa je tudi danes v Mariboru Kat. društvo rokodelskih pomočnikov potrebno.

3. Ko je A. Kolping svoja društva ustanavljal, pa ni prezrl velikih moralnih nevarnosti, ki pretijo potujočemu rokodelskemu pomočniku. Zato so večja društva ustanavljala svoje rokodelske dome, hospice, kjer je vsaki potujoči član kateregasi bodi drugega rokodelskega društva dobil za en do tri dni prosto hrano in prenočišče, manjša društva pa so imela svoje gotove gostilne, kjer so se lahko potujoči tovariši na stroške krajevnega društva okrepčali in prenočili. Tako ne pride potujoči rokodelc v nevarnost, da bi zašel v kaki duši in telesu nevarni brlog.

Kakor je nekaj bilo potovanje rokodelskih pomočnikov v vsaki stroki več ali manj obvezno, tako se je tudi dandanes potovanje rokodelskega pomočnika prepotrebno, najsi išče dela, najsi išče v raznih delavnicah spopolnitve obrtniškega znanja. In ako pride član Kat. društva rokodelskih pomočnikov v Maribor in tukaj, v tem obmejnem mestu, ki je vhod in izhod iz dveh držav, naj ne najde ne samo nobenega hospica, ampak tudi ne nobenega bratskega društva? Kaj si bodo o nas mislili na jugu in severu?

To so vzroki, ki zahtevajo v Mariboru Kat. društvo rokodelskih pomočnikov. Vsa modroslovna razmotrivanja ne spravijo resnice iz sveta, da uživa ono mesto pravo blagostanje, katerega srednji sloji so prešinjani s pravim krščanstvom, in glavna četa srednjega stanu je obrtniški stan. Ako se hoče obrtništvo spraviti na trdno podlago, se more to zgoditi le na temelju krščanstva in ta temelj polagajo Kat. društva rokodelskih pomočnikov.

Če pa premišljujemo, kaj bi lahko v Mariboru Kat. društvo rokodelskih pomočnikov predstavljalo, in vidi mo v kakšnem stanju je, pa mora vsakega prijatelja Kolpingove ustanove žalost pretresti. Že pred 38 leti je mislilo društvo na svoj lastni dom, ali razmere niso bile ugodne ali se niso izrabile. V najnovejšem času je bilo društvo vrženo na cesto iz lokala, v katerem se je zbiralo čez 40 let in tam gojilo vse panoge društvenega življenja. Danes, če se hoče vsaj nekaj od raztresenih članov zbrati, mora iskati za ta slučaj gostoljubnosti v tujih hišah.

Drugod, ko pomočnik konča svoje delo, pohiti v rokodelsko hišo, vsaj začasno, ako ni predavanja ali kakšnega učnega tečaja, ko prej pohiti domov, da tam bere kakšni list ali izve najnovejše iz društvenega življenja, ali po zdravi kakšnega pripotovalnega tovariša, ali se udeleži kakšne igrice, ali prinese nekaj prihranjenih novcev v društveno čebelico itd. V Mariboru pa — kam se naj obrne? Kje naj najde kakšnega prijatelja? Kje se naj malo pozabava? Skrajni čas je, da tukaj merodajni krogi posežejo vmes, da mu priskrbijo vsaj eno sobo, en lokal, kjer se lahko redno, vsak dan zbirajo s svojim predsednikom pogovarjajo ali se podučujejo, zabavajo. Teh par možikov, ki sedaj tvorijo društvo, si ne morejo sami pomagati. Ko bi društvo imelo svoj lokal, bi se njegovo število kmalu podesetorilo, bi lahko tudi manjši ali večji okoliš pritegnilo v svoj delokrog.

Vsak, kateremu je dober, pošten rokodelski stan na srcu ležec, naj priskoči na pomoč. In ravno društvena 70 letnica naj bo priložnost, da skažete društvu svojo naklonjenost s svojim sodelovanjem! Saj vam ne boje v škodo!

Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo!

Iz Maribora.

Prodajalne na cestah? V zadnjem času so se začele množiti prošnje, da bi občina mariborska dovolila postaviti na trgih ali ob ulicah ali na vogalih raznih ulic male utice in barake kot prodajalne za razno blago. V Aleksandrovi cesti imamo že tako utico za trafiko. Dve papirni trgovini pa bi zdaj rade postavile kar večjo stavbo na trgu Svobode ali kje drugod. Obč. svet je prošnjo glede trga Svobode odbil, a je naročil mestnemu stavbenemu uradu, da študira, ali bi ne bile morda mogoče take stavbe v Aleksandrovi cesti in sicer v drevoredu pred Götzovo pivovarno, kjer že stoji utica za trafiko. Kako poročilo bo po dal stavbni urad, ne vemo, vendar pa upamo, da bodo ime li gospodje pri stavbnem uradu toliko estetičnega čuta in okusa, da ne bodo priporočali takih stavb ravno v najlepši in najprometnejši cesti v Mariboru. Aleksandrova cesta je z ureditvijo prostora pri francišskanski cesti komaj dobila nekoliko lepše in prijaznejše lice, in to bi naj zdaj razne utice in barake zopet popolnoma pokvarile?! Kak utis bode napravilo na tujce, če bodo na svojem potu iz kolo dvora v mesto naenkrat opazili celo vrsto raznih kolibic, ki nikakor ne sodijo na ta prostor! Občinski svet vendar

ne bo dopustil, da bi ravno Aleksandrova cesta, skozi katero mora vsak tujec v mesto, izgledala kot kaka balkanska kolonija!

Novi predsednik Kat. društva rokodelskih pomočnikov v Mariboru. Ker je po smrti msg. dr. A. Medveda imenovani predsednik profesor Fr. Osterc zopet odstopil, se je vodstvo imenovanega društva poverilo vpokojenemu kaznilniškemu kuratu Matiji Ljubša. Novi predsednik je že v enakem društvu v Gradcu osem let deloval kot podpredsednik; zato se od njega pričakuje, da bo mariborskemu, v zadnjem času nekaj zane-marjenemu kat. društvu rokodelskih pomočnikov dal novo življenje. Kakor znano, obhaja mariborsko Kat. društvo rokodelskih pomočnikov dne 5. in 6. septembra slavnost svoje 70 letnice.

Zastrupljenje. Včerajšnjega dne se je zastrupila mlada, enaindvajsetletna čevljarjeva žena Šarman Marija. Najbrž je vzela močno dozo veronala, ker je takoj padla v nezavest in dasi jo je rešilni oddelek takoj odpeljal v bolnico, je okrog 4. ure popoldne umrla.

Pijan padel z voza. Včeraj popoldan se je vozil skozi Krčevino na nekem vozu pomožni delavec Hans Teichmeister iz Lajtersberga. Bil je precej natrkan in ker se je neprestano na vozu premikal, je izgubil ravnotežje in telebnil z voza. Pri padcu se je težko poškodoval; dobil je pretres možganov in rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico.

Mestni šolski svet je premestil svoje prostore v dekliško šolo v Cankarjevi ulici (pritličje levo soba št. 10) in uraduje vsak delavnik od 14. do 16. ure.

Studenci pri Mariboru. — V naših Studencih čutimo mirni ljudje eno veliko nadlego. In ta je: nočni nemir, divje kričanje cele noči tistih, ki se vračajo iz gostiln ob nedeljah, praznikih in pondeljkih. In nihče se ne ustavlja temu počenjanju. Ker je gostiln prav lepo število — pravijo, okoli 24 — si lahko misliš, čitatelj, kako prijetno ti donijo na ušesa glasovi vnetih častilcev gospoda »alkohola«. Seveda so med gostilnami tudi izjeme, ki se držijo reda. Da naši Studenci prav vneto častijo gospoda »alkohola« — zato skrbijo že nekateri gostilničarji s prireditvijo raznovrstnih veselic, plesov, ki trajajo večsah cele noči. Saj tako lahko sodimo mirni ljudje, ko vidimo zjutraj ob 4. uri se vračati domu od alkohola ginjene udeležnike. — Seveda vse to v blagor delavstva, ki nosi v »hranilnice« brez povračila svoj težko zaslužen denar — in v blagor neizkušene, nekoliko odrasle mladine, ki se navaja k zapravljivosti itd. Kaj pravite k temu občinski pomož? Mirni ljudje želijo miru po noči. Skrbite zanj, ker ste za to poklicani in voljeni.

Podružnica udruženja vojnih invalidov v Mariboru objavlja: Ker se pojavljajo slučaj, da različni elementi izrabljajo javnost ter beračijo in prosijo podpore, ko so iste ne vredni, sporočamo, da naj vsak, kdor hoče pomagati invalidom, vdovam in sirotam, pomaga podružnici, ki bo take prispevke porabila pravemu namenu, mesto, da podpira berače, ki trdijo, da so invalidi, pa se o njih ne more dogati, če je njih trditve resnična. To sporočamo radi tega, da ne izgubimo simpatij javnosti, ki ravno vsled tega kaj rada krivo sodi udruženje vojnih invalidov. Za podružnico UVI v Mariboru: Fr. Geč, podpredsednik, Martin Pravdič, tajnik.

Zadruha slikarjev, pleskarjev itd. javlja, da je v nedeljo, dne 26. t. m. ob 9. uri v gostilni »Rotovž« vpisovanje in oproščenje učencev. Načelnik.

Razpis službe. Pri mestnem gradbenem uradu mariborskem se razpisujejo tri mesta, in sicer: 1. inženjerja arhitekta, 2. geometra in 3. risarja. Razun splošnih pogojev se zahteva še sledeče: ad 1. najmanj dveletna privatna praksa, ad 2. najmanj šestletna praksa, ad 3. najmanj triletna praksa po končani srednji tehnični šoli. S potrebnimi prilogi opremljene prošnje je pri podpisnem magistratu vložiti najkasneje do 15. avgusta.

Ceno meso. Dne 25. julija 1925 od 7. ure naprej se bo na prosti stojnici na sejmišču pri mestni klavnici prodalo ca 90 kg zmraznjene bržole in pljučne pečenke po 10 D za 1 kg. Prodaja samo na konzumente po 1 do 2 kg.

LISTEK.

Mali svet naših očetov.

Roman v treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.

Prevod iz italijanščine.

Ko je Franco začul svoje ime, se je stresel in takoj uganil vzrok. Zgodaj zjutraj je pisal stric Peter markizi in ji naznanil v preprostih, toda zelo spoštljivih besedah smrt svoje sestre. Franco pa je priložil stričevemu pismu listek s temi-le besedami:

»Draga stara mati, nimam časa, da bi ti pisal, čemu sem tu. Jutri zvečer ti povem ustmeno in upam, da me boš poslušala, kakor bi me poslušal moj oče in moja mati.«

Do sedaj ni bilo iz Cressogna še nikakega odgovora. Sedaj pa je prinesel neki človek iz Cressogna pismo. Kje je ta človek? — Odšel je; ni hotel čakati niti trenutka. Franco je vzel pismo in prebral naslov: »Blagorodnemu gospodu inženjerju Petru Riberi.« Spoznal je pisavo upraviteljeve hčerke. Hitro je šel k stricu Petru, ki je bil šel že v posteljo, ker je bil truden.

Ko mu je Franco ponudil pismo, ni bil stric Peter niti začuden, niti radoveden in je mirno rekel:

»Odpril!«

Franco je postavil luč na omaro, obrnil proti postelji hrbet in odprl pismo. Zdela se je, da je okamenel. Ni zadihal, ni se ganil.

»Torej?« je vprašal stric.

Molk.

»Razumem«, je rekel stari mož. Franco je izpustil pismo na tla, stegnil roki v zrak in izustil zategnjen, globok in hripah »ohl!« poln začudenja in groze.

»Torej«, je povzel stric, »ali lahko zvem?«

Franco se je zganil, se mu vrigel okoli vratu in komaj zadrževal ihtenje.

Mirni človek je prenesel s prva to nevihto molče, ne da bi se ganil. Nato pa se je skušal ubraniti in je zahteval pismo: »Daj sem, daj sem, daj sem.« In mislil si je: »Kaj za vruga je neki pisala ta preklicana ženska?« Franco je vzel luč in mu ponudil pismo. Stara mati ni pisala ničesar, niti zloga. Vrnila je enostavno inženjerjevo pismo in Francov listek. Stric je potreboval nekoliko časa, da je razumel. Nikoli ni posebno hitro razumel, to pa je bilo po vrhu tako zelo nezaupljivo! Ko pa je razumel, si ni mogel kaj, da ne bi rekel: »Da, ta je pa le prehuda.« Ko pa je videl, kako je Franco ves iz sebe, je vzkliknil s slovesnim glasom, s kakršnim je navadno obsodil iz dna srca vse človeške stvari: »Čuj. To je tako...« (in iskal je primerne besede na njemu lasten način, napihnil lica in nekako zagrgal) »to je krivično. Da bi se pa tako čudil kakor ti, mi ne pade v glavo. Vsa krivda, moj dragi, ni na njeni strani; in sedaj? V ostalem, radi vaju mi je žal, da se bosta morala zadovoljiti z malim in živeti v tem nesrečnem gnezdu. Radi mene pa? Jaz pri tem pridobim in sem pripravljen, povem odkrito, izreči zahvalo tvoji stari materi. Poglej, nimam družine in sem vedno računal na to. Sedaj je moja uboga sestra mrtva. Če bi vaju stara mati sprejela z odprtimi rokami, bi jaz ostal sam kakor zeljnat štor. Tako torej!«

Franco se je čuval, da ni ničesar povedal svoji ženi. In ona, četudi je vedela, da je bilo poslano pismo v Cressogno, je šele po pogrebu, nekaj ur po pogrebu vprašala, če je stara mati odgovorila. Mali salon, mala terasa in mala kuhinja je bila ves dan polna ljudi, od devetih zjutraj do devetih zvečer.

Nov vozni red

veljaven od dne 5. junija 1925, je izšel ter se dobiva v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena je komadu D 1.50.

! Zopet znižane cene !

pri **J. TRPINU** na
Glavnem trgu šte. 17, Maribor.

Rjavo platno od din. 8.50 naprej, belo platno od din. 9 naprej, sukno od din. 38 naprej, creppe de Chine od din. 68 naprej, za ženske bluze, otroške obleke itd. od din. 10 naprej.

!! Oglejte si pred nakupom !!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše

pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,

Stolna ulica št. 6

P. Z. Z. N. Z.,

Stolna ulica št. 6

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Kdor bi rad hitro kako zemljišče kupil ali prodal, vzel v zakup ali najem, ali dobil hipotekno posojilo, naj se posluži tozadevno oblastno koncesijonirane posredovalnice Anton Sikošek v Gornji Radgoni, Spodnji Gris št. 14. 336 3—1

Kavarna »Mestni park«. Vsak dan svira znani Slager-Trio »Santo-Ledovski-Simek« od 21. do 1. ure in popoldne (pri lepem vremenu) od 17. do 19. ure.

Razstava 1924. Vsled konzorcija Ambrožič-Kenda prizadeji izvolijo natančne podatke zaupati: »Marstanu«, Maribor, Rctovski trg 1. 339 2—1

Dvodelna lestva, kopalna banja, spalni otoman, razne slike, ležalni stol, otroški stol, sobno stranišče za bolne se prodajo po zelo nizki ceni: Maribor, Solska ulica 3, od 8. do 11. in od 2. do 4. ure. 340

! Ali sem že obnovil naročnino ?

Kupujte samo prvovrstno
: **domačo svinjsko mast** :

znamke **J. P.** znamke

Lastni izdelek tvrdke
Janko Popovič v Ljubljani.
Najnižje cene! Solidna postrežba!
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg.

8 Din 1 liter prvovrstnega, z jamčeno pristnega dalmatinskega vina se bode točilo od sobote, dne 25. t. m. naprej v znani dalmatinski kleti
Jos. Povožnik, Mesarska ul. 5.
Istotam se dobe vedno vsakovrstni dalmatinski zakuski po sedaj za 20% znižani ceni. Posebnost te kleti je, da se dobe v njej dnevno pečene sveže morske ribe i. t. d. i. t. d.

POPRAVILA

MEHANIK IVAN LEGAT

specialist za pisarniške stroje

MARIBOR

samo Vetrinjska ulica 30.

Telefon št. 434.

Inserirajte !

Univ. docent in primarij
Dr. Ivan Matko

naznanja, da izvršuje pre-svetljavo, slikanje in zdrav-ljenje z Roentgenovimi žarki (Heliopan aparat) ob običaj-nih ordinacijskih urah.

Telefon 357.

Maribor, Slovenska ulica 4.

Kašelj in hripavost

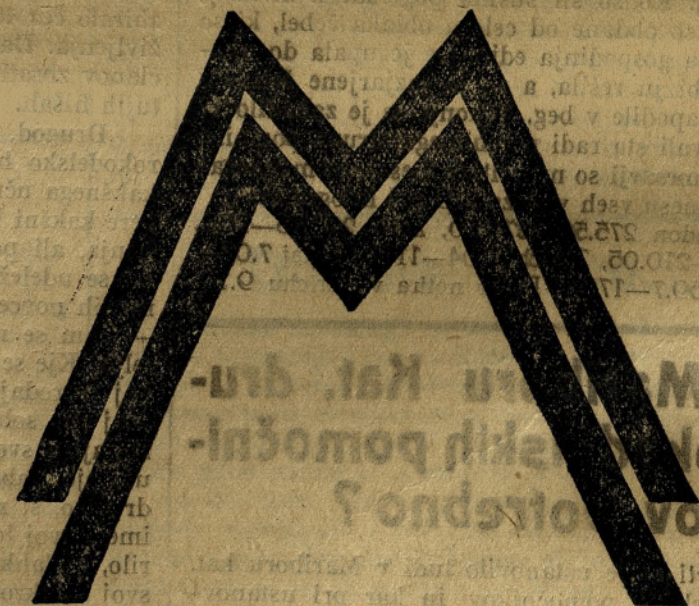
preženete takoj s svetovnoznanim

Za čudoviti učinek prevzamemo vsako sigurnost. Trajnost dve leti. Naroča se pri: Fran Voršiču, Zagreb 1 — 391, za 53 din. (vštevši usnjeni etui in poštnina). Zahtevajte obširni prospekt!

Širite „Našo Stražo“!

Lipniški-Leipziger
velesejm

v jeseni 1925.

Od 30. avgusta do 5. septembra.

Tehnična razstava: od 30. avgusta do 5. septembra.

Tekstilna razstava: od 30. avgusta do 30. septembra.

Največji in najstarejši mednarodni velesejm sveta!

Enako važen za razstavljalce in kupce!

Prijave sprejema in pojasnila daje častno službeni zastopnik:

W. STROHBACH, Maribor, Gosposka ul. 19.